

II.

Door in mijn bericht te vermelden, dat ik het verslag zóó in het *Handelsblad* heb gevonden, meen ik voldoende met de mogelijkheid van een onjuist weergeven van het pleidooi rekening te hebben gehouden. Het was ook van minder belang, te bespreken wat mr. POLAK werkelijk had gezegd en wat het publiek niet vernam, dan wat door de courant als meening van den rechtsgeleerde werd medegedeeld en wat overigens in wezen niet veel van het werkelijke pleidooi blijkt te verschillen.

Nu komt het mij voor, dat mr. POLAK geen aanleiding tot kritiek had gegeven, indien hij terstond, gelijk hier, de geneeskundige *geschriften* als voorwerp van vergelijking had gekozen. Maar nu hij dit met de uitoefening der geneeskundige praktijk deed, was het van belang te voorkomen, dat, als mogelijkerwijze werd geoordeeld, dat de kunstenaar niet mocht doen, wat hij gedaan heeft, ook de arts in zijn beroepsrecht zwakker zou komen te staan. Daarom *schaamde* de *praktijk* (niet de wetenschap) zich niet voor dien lauwertak, maar zij vreesde dien.

Uit een rapport in dit *Tijdschrift* (1909, 1e helft, bldz. 71), waaraan prof. SIMONS en mr. TAK hebben medegewerkt, zal de belangstellende lezer kunnen afleiden, van hoeveel gewicht het voor ons is, dat de grondslagen van ons beroepsrecht in hun bijzonderen aard goed worden onderscheiden.

PINKHOF.

SALARIEERING VAN DESKUNDIGEN.

Het avondblad A. van de *N. R. Courant* van 30 September 1919 bevat het bericht van de indiening van „wetsontwerpen tot wijziging van de wetten tot vaststelling der tarieven van gerechtskosten in strafzaken, waarvan de gewone rechter, en van die, waarvan de militaire rechter kennis neemt”. De wijziging voorziet o. a. in een betere regeling ten aanzien van de schadeloosstelling aan deskundigen. Een billijke schadeloosstelling van deskundigen is gemotiveerd, zegt de minister, maar nimmer zal kunnen worden voldaan aan verlangens om te honoreeren zoo ruim of wellicht ruimer, dan in de particuliere practijk wel mogelijk is. Naast een aan artsen voor bepaalde omschreven verrichtingen gestelde belooning voor dergelijke werkzaamheden is voor deskundigen en personen, die ten dienste der justitie werkzaam zijn, een maximumvacatieloon vastgesteld berekend naar den tijd, noodzakelijk aan de uitvoering der opdracht besteed. Voorgesteld wordt om aan *door de overheid bezoldigde personen*, wanneer zij voor de justitie werkzaam zijn, *niet het volle bedrag der vergoeding toe te kennen*, doch slechts de helft van het in gewone gevallen vast te stellen bedrag. Men kan er m. i. vrede mee hebben, dat de bedoelde diensten niet worden vergoed naar den maatstaf geldend in de gewone practijk. Maar waartoe is het noodig door de overheid bezoldigde personen niet het volle bedrag der vergoeding toe te kennen? Het mag een voorrecht en een eer zijn, de overheid te dienen, voordeelig is dit toch zeker niet. Wel heeft men in overheidsdienst eenige waarborgen, die de voor eigen rekening werkende arts mist, maar men mist ook elke kans ook maar eenigszins vooruit te gaan in geldelijk opzicht. Hoe kan men nu meenen, dat het billijk zou zijn, aan de door de overheid bezoldigden slechts de helft te geven van wat volgens de overheid zelve den deskundige voor zijn arbeid toekomt. Gaf de overheid zeer ruime salarissen, dan zou men kunnen beredeneeren, dat het verrichten van extra werk voor den staat, iets was als het volbrengen van een plicht van dankbaarheid, waarbij alleen voor het beginsel door de overheid nog eenig honorarium werd uitgekeerd. Maar nu de ruimst bezoldigde ambtenaren toch slechts een betrekkelijk gering salaris genieten, is het toch moeilijk te begrijpen, waarom nu juist zij slechter zouden moeten worden betaald voor deskundigen arbeid, dan de geldelijk in zooveel gunstiger omstandigheden verkeerende deskundigen, die werkzaam zijn in particuliere beroepen. Men zou eerder omgekeerd willen redeneeren en stellen, dat de overheid iedere gelegenheid behoorde aan te grijpen om de over het algemeen te lage salarissen een weinig aan te vullen, en juist aan haar ambtenaren voor extra arbeid als

deskundige een hooger honorarium te geven, dan aan de deskundigen uit de particuliere praktijk, daar voor dezen die bedragen betrekkelijk onbelangrijk zijn in verband met hun overige inkomsten.

Maar men redeneert toch m. i. alleen juist, als men slechts vraagt naar den arbeid, die geleverd is, en niet naar de bijzondere positie van den deskundige in de maatschappij. De arbeid moet worden beloond. En dan behoort het geen punt van overweging uittemaken of die arbeid werd geleverd door een ambtenaar of door een particulier. Voor gelijken arbeid gelijke belooning, dat is m. i. het eenige standpunt, dat de overheid kan innemen. Tenzij de overheid aan bepaalde door haar bezoldigde personen onder behoorlijke verhooging van het salaris alle op hun speciaal terrein voorkomenden deskundigen arbeid opdroeg. Maar zoo lang voor ieder onderzoek afzonderlijk de deskundigen worden aangewezen, waarvoor natuurlijk veel is te zeggen, zoo lang moet ook de maatschappelijke positie van de deskundigen geheel buiten beschouwing blijven en moet de deskundige het voor den bepaalden arbeid vastgestelde bedrag ontvangen.

Nu moet echter gerekend worden met de mogelijkheid, dat de minister het oog heeft gehad op personen, die een zuiver of in hoofdzaak administratieve betrekking bekleeden, en dat het werk, dat zij als deskundige verrichten, gedaan wordt in hun bureautijd. Daar nu bureau-ambtenaren niet de gewoonte hebben, later het in hun ambt verzuimde op andere wijze nog in te halen, zou aan dezulken de het Rijk toekomende tijd dubbel worden betaald in zoo'n geval.

Maar bij vele deskundigen, o. a. geneeskundigen, is dit anders. Het hun ambtelijk opgedragen werk moet af; wat zij in den morgen verzuimen, indien zij dan als deskundige werkzaam zijn, moet later, en wel zoo spoedig mogelijk, worden ingehaald. De geneesheer mag geen achterstand kennen, waarmee echter juist een administratief ambtenaar volkomen vertrouwd is. Achterstand in arbeid is iets van zelf sprekends bij den administratieven ambtenaar; de geneesheer mag in zijn eigenlijke werk nooit ook maar één dag ten achteren zijn. Moet hij dus buiten zijn gewonen arbeid nog arbeid leveren als deskundige, dan moet hij noodzakelijkerwijs den daartoe noodigen tijd zien te onttrekken aan zijn vrijen tijd. Juist aan hem kost elke extra arbeid ook extra tijd. En dat is precies hetzelfde voor bijna alle praktizeerende geneeskundigen, zij mogen dan ambtenaren of particulieren zijn. Daarom behooren zij allen ook op dezelfde wijze te worden behandeld, als het op de betaling aankomt.

Groningen, 5 October 1919.

S. VAN MESDAG.

DE BESMETTELIJKHEID VAN DE INFLUENZA.

Naar aanleiding van de repliek van L. K. WOLFF in het vorige nummer wil ik opmerken, dat het mij zeer bevreemdt te vernemen, dat hij een nadere bestudeering van de genoemde literatuur, voor wat betreft het hoogst eigenaardige der besmettelijkheid van de menschengriep, overbodig acht. Was het ook voor de griep van 1918 tot een algemeene rondvraag gekomen, dan zou de beantwoording inzake besmettelijkheid zeer zeker met de vroegere inzichten overeengekomen zijn. In de eerste griepvergadering van het Genootschap voor Natuur-, Genees- en Heelkunde, 22 Januari jl, stelde ik de vraag, of er verschil bestaat tusschen de endemische en de pandemische influenza. Wegens gebrek aan tijd, wilde de voorzitter dit punt liever niet bespreken. Voor het wezen van de griep is het m. i. van het *allergrootste* belang, dat in deze overeenstemming wordt verkregen. HIRSCH zegt „Was den Umfang der epidemischen Verbreitung der Influenza anbetrifft, so kann derselbe ein eben so beschränkter, als allgemeiner sein; die Krankheit hat nicht selten auf einen oder mehreren benachbarte Orte begränzt geherrscht”. GAILLARD schrijft: „Elle est épidémique et pandémique, elle est aussi bien endémique; visiteuse importune, elle rôde incessamment autour de nos demeures”. Tot heden heb ik geen arts ontmoet, die de identiteit van de endemische griepgevallen in voorjaar 1919 met de pandemische van 1918 *niet* onder-